

Dziennik KRAJ wychodzi codziennie rano z wyjątkiem dni świątecznych. Numer pojedynczy w Krakowie i Lwowie kosztuje 5 centów.

Przedpłata wynosi:

	rocznie	kwart.	mies.
w Krakowie	12 złr.	3 złr.	1 złr.
w Austrii z przesyłką	16 „	4 „	1 „ 40.
w Niemczech	12 tal.	3 tal.	1 tal.
w Francji	80 fr.	20 fr.	7 fr.
w Serbii, Włoszech, Rumunii i Szwajc.	48 fr.	12 fr.	4 fr.
w Turcji	64 „	16 „	6 „
w Belgii	56 „	14 „	5 „

KRAJ

Przedpłatę przyjmuje Administracja dz. Kraj, urzędu pocztowe austriackie i zagraniczne, oraz niżej wymienione agencje. Redakcja, Administracja i Ekspedycja miejscowa w Krakowie ul. Mikołajskiej 1. 435. Listów niestankowych nie przyjmuje się. Reklamacje nieopłacone wolne od opłaty i uwzględnienia się je tylko w terminie 8 dni. — Rękopisów nie zwraca się. **Cena ogłoszeń (Inseratów).** w pierwszym umieszczeniu wiersz 8 cent. w każdym następnym umieszcz. wiersz 5. Stempel od każdorazowego umieszczenia 30. Ogłoszenia przyjmuje administracja i agencja.

Agencje przyjmujące przedpłatę. W Krakowie: M. Dworski, Skład papieru Z. J. Wywiakowskiego, handel Wieruchowski. — **We Lwowie:** Księgarnia Gubrynowicza i Szmidt. **Agencje przyjmujące ogłoszenia.** W Krakowie: Marjan Dworski. — **We Lwowie:** Agencja dzienników A. J. Piatkowskiego. — **W Tarnowie:** Księgarnia Gazdy. — **W Wiedniu:** B. Wołowski, Administrateur de la Gazette des Etrangers, Wien Kolovratring 9. — Hasenstein & Vogler, Neuer Markt Nr. 11. — Oppelk, Wolzeile Nr. 22. — Rudolf Mosse, Seilerstätte Nr. 2. — Filip Löb, biuro anonsów, Wolzeile Nr. 2. — **W Pradze:** Ferdinandsstrasse Nr. 38. — **W Berlinie, Monachium, Zurychu i St. Gallen:** Rudolf Mosse München, Windermühlengasse, 3. — **W Hamburgu, Frankfurt nad Menem, Berlinie i Lipsku, Bazylei, Zurychu, St. Gallen, Genewie i Sztutgardzie:** Hasenstein & Vogler. — **W Paryżu:** Księgarnia Władysława Mickiewicza „Librairie de Luxembourg rue de Tournon 16.“

Ogłoszenie przedpłaty na „Kraj“.

Cena prenumeraty:

	W Krakowie	w Austrii
za wrzesień	złr. 1 —	zł. 1 40
za wrzesień, październik i listopad i grudzień	4 —	5 40

Kraków 5 września.

N. fr. Presse zapisuje pogłoskę, że z powodu rychłego rozpisania wyborów do rady państwa minister spraw wewnętrznych rozpoczął rokowania z namiestnikami krajów koronnych. Wielu z tych ostatnich przybyło dlatego do Wiednia. Baron Koller przyjechał z Baden, baron Weber z Berna, a hr. Thun z Salzburga. W tymże celu bawi w Wiedniu ks. Karol Auersperg.

W kroackim sejmie toczą się rozprawy nad przyjęciem rewizji ustawy ugodowej. Makanec i jego towarzysze nie chcą słyszeć o ugodzie; unijonści i słaba koterja, wahająca się między unjonistami a narodowcami, którą dzienniki węgierskie i centralistyczne nazywają stronnictwem, ci są za rewizją. Makanec postawił następujący wniosek rezolucyjny: „Projekt prawa o zmianie, względnie o uzupełnieniu niektórych paragrafów i artykułów prawa z 1868 r., wniesiony przez deputację regnikolańską, zostaje odrzucony, gdyż pomieniony projekt nie odpowiada ani ustawom, ani potrzebom tych królestw.“

Nat. Ztg. organ liberalnych narodowców w Niemczech, woła z powodu uroczystości sędzińskiej: „Nie mówmy zatem więcej, że wojna z Austrią była pruską, a tylko wojna z Francją była niemiecką; nie! jeżeli głębiej w rzecz wejrzemy, wtedy wojna 1866 roku w szczególności pokazuje się podniosłą dla uczucia i dumy całego narodu niemieckiego. Wojnę z Francją musieliśmy prowadzić, gdyż byliśmy napadnięci; nie pozostawało nic innego, tylko bronić się i bić się mężnie. Przeciwnie wojnę austriacką, jak przedtem duńską, przyozdabia nieporównana chwała przedsięwzięcia mądrego, śmiałego i z własnej wynikłego inicjatywy.“ Jest to tak bezwstydne, że nawet jawni prusofile wiedeńscy zmuszeni są do następującej uwagi: „Nie chcemy mówić o nietaktowności tego artykułu wobec Austrii, lecz musimy skonstatować, że w podobnym obrażaniu południowo-niemieckich sprzymierzeńców nowego cesarstwa jest nieopisana dzikość i głupota.“

Ostatni telegram agencji Havasa wybornie maluje całą przewrotność ministerstwa Brogliego. Podczas gdy naczelnik gabinetu i jego organa ciągle twierdzą, że ministerstwo jest całkiem obecne, agencja Havasa, będąca na usługach rojalistów, wyznaje naiwnie, że ministrowie nie bardzo rachują na powrót Henryka V. A więc rachowali nań! Co dalej pisze agencja Havasa, że większość monarchiczna trzyma się chorągwi trójbarną i konstytucyjnych rękami — i że zatem fuzja nie ma widoków na powodzenie, to wszystko nie zasługuje na uwagę. Faktem jest, że akcje rojalistowskie trochę spadły; układy między Chantilly a Frohsdorfem toczą się po cichu, a opinia publiczna, pokierowana w ostatniej chwili przez pisma republikańskie, z niedowierzaniem śledzi całą politykę restauracyjną.

Rappel donosi, że reprezentanci wschodnich departamentów postanowili urządzić w Nancy wielką owację dla Thiersa

za powrotem jego ze Szwajcarii. Mówią, że przy tej okoliczności wszystkie miasta i gminy w Alzacji i Lotaryngji wyprawia swych deputowanych do Nancy.

O podróży Wiktora Emanuela do Wiednia i Berlina otrzymuje Times z Florencji taką uwagę: „Przypisują tej podróży wielkie znaczenie polityczne; postanowienie króla złożyć wizytę dworowi wiedeńskiemu i berlińskiemu dowodzi, że stosunki Włoch z obydwojema temi państwami są serdeczne. Lecz nie trzeba brać podróży królewskiej za wyzywającą, lub odgrządzającą się demonstrację względem innych mocarstw. Italia pozostanie wierna swojej polityce neutralnej. Jej interesa materialne nigdy nie staną w kolizji z interesami sąsiadów, a co do zachowania się Włoch względem stronnictwa klerykalnego, to będzie ono i na dal to samo, jak obojga państw niemieckich, które dziś robią przygotowania na przyjęcie króla.“ Kiedy przyjedzie Wiktor Emanuel do Wiednia, z pewnością nie wiadomo; N. fr. Presse twierdzi, że król opuszcza Włochy 20 bm., w dziennikach włoskich jest dużo pod tym względem sprzeczności.

Pisma angielskie donoszą, że część nieprzejednanych w Kartagenie chce dwa forty wydać karlistom. Wreszcie pozostają tam rzeczy in statu quo. Według madryckiego telegramu Daily News z 31go sierpnia, minister finansów junty karleńskiej Sanvall został aresztowany przez Galveza z powodu podejrzenia, że chciał sprowadzić kłótnię kantonu z Anglikami, aby położyć koniec powstaniu, i że gotował zdradę na korzyść karlistów. Contreras również był aresztowany, lecz wkrótce potem wypuszczony.

Kraży pogłoska, że karliści otrzymują znaczne sumy pieniężne z Kuby, gdzie panujące stronnictwo rozgniewane jest na hiszpańskiego ministra osad za to, że on rozkazał zwrócić zabrane dobra powstańcom, którzy prosili o amnestję.

Wezorazszy telegram z Petersburga donosi, że nieprzyjazne Rosji stronnictwo w Kokanie grozi rządowi chana Chudojara. Powstanie, które tam wybuchło, zostało stłumione przy pomocy Rosjan; 600 powstańcom ucięto głowy z rozkazu chana.

W Taszkencie rozeszła się wiadomość o nagłej śmierci Jakub Bega, sułtana kaszgarskiego.

Pomnik zwycięstw w Berlinie.

Jeżeli szalone powodzenie zabezpieczyłoby przed upadkiem, to naprawdę można by wierzyć, że Prusy wiecznie dzierżyć będą w Europie berło najwyższej władzy i potęgi. Powodzenie bowiem, jakiego Prusy od kilkunastu lat doznają w dzisiejszym czasie, jedynym jest na świecie; żadne państwo, żadne mocarstwo, żadna dynastia w tak krótkim przeciągu czasu nie zrobiła takiej kariery — jeżeli wolno wyraz ten stosować do całego państwa — nie zapisała w krótkim czasie na sztandarach swych tyle zwycięstw, a w archiwach swych nie złożyła tyle dowodów zręcznej dyplomacji — jak Prusy i Hohenzollerny.

I oto stanął w Berlinie niezwykłych rozmiarów pomnik zwycięstw i chwały, pomnik, którego historia ciekawą jest, bo służy za dowód, że nawet śmiała Hohenzollernów fantazja nie marzyła jeszcze przed kilku laty o takim powodzeniu, jakie dzisiaj na pomniku tym zapisano.

Przeznaczony pierwotnie, aby upamiętnić zwycięstwa nad Danją odniesione za pomocą Austrii, zanim artysta z po-

mnikiem się uporał, już wojska pruskie odniosły jeszcze świetniejsze zwycięstwa nad sprzymierzeńcem swym w ostatniej wojnie duńskiej. A więc zmieniono plan i dodano kilka napisów i kazano powiększyć pomnik, aby godnym był dwóch zwycięskich wojen, które miał upamiętnić.

I znowu zanim z dalekiej północy zdłżano sprowadzić pyszne granity, a we Włoszech ukończyć mozaikowe obrazy, zaszła trzecia wojna, w której zwycięstwa przyćmiły wszelką chwałę i korzyści poprzednich wojen — tak olbrzymie były jej rezultaty moralne i materialne.

I znowu zmieniono plan pomnika, i znów go kazano powiększyć i kosztowniejszym uczynić, bo na pokrycie kosztów trzeciej z kolei pobite państwo haracz swój zapłaciło.

I stanął wreszcie pomnik tak wielki i olbrzymi, i tak wielkie i olbrzymie upamiętniający dzieje, że cały wschód i północ Europy nie podobnego nie miały i nie mają.

I gdyby takie szalone powodzenie było zabezpieczeniem przed upadkiem, Europa cała powinna by spieszyć do Berlina i jako jedyny ratunek złożyć hołd posłuszeństwa i wierności nowemu władcy świata.

Na szczęście ten zenit chwały i potęgi uwidocznił w świeżym pomniku zwycięstw, przypomina jak jedna kropla wody drugą, inny podobny pomnik zwycięstw i chwały, przypomina ów słup Vendôme, który niedawno runął na bruk paryżki; świeży pomnik berliński przypomina tyle innych pomników chwały i zwycięstw na południu Europy i na Wschodzie, które dzisiaj są tylko niemymi świadectwami, że ludzka pycha i próżność zawsze temi samemi idzie drogami, i że upamiętnienie zenitu potęgi, najczystszej jest początkiem niepowodzenia i upadku. A że żyjemy w czasie, gdzie rzeczy ludzkie przyspieszonym idą krokiem, niech nam wolno będzie wobec odbytych uroczystości w Berlinie cieszyć się nadzieją, że ten dziki militarizm, który tam orgje swe obchodzi, nie długo ciążyć będzie nad zniedołężniałą chwilowo Europą.

Nie pierwszy to bowiem i zapewne nie ostatni tryumf militarystki nad społeczeństwem europejskim. W naszym już wieku raz Europa poddała kark swój pod jarzmo bohatera wojny; ale tryumfy Napoleona I miały większą moralną wartość. Na sztandarach swych Napoleon I roznosił po Europie wielkie idee rewolucji francuskiej; z krwi, która wtedy zalała pola walk, wykwitnęły wszędzie instytucje liberalne, wykwitnęły wolność i konstytucyjne rządy; ale militarystka pruski coż on za idee roznosi po świecie? „Das Volk in Waffen“, oto jest godło pruskie, oto idea pruska, oto cała mądrość nowożytnych zdobywców. I mądrość tę przyswajają sobie dzisiaj inne rządy i mądrzej Prusaków, zbroją ludy swe, aby z Europy zrobić jeden wielki obóz.

I czy taka idea potrafi na długo podtrzymać olbrzymi gmach polityczny, wystawiony przez Hohenzollernów?

Czy idea ta w istocie swą nie jest powrotem do czasów dzikich, brutalnych? czy ona nie proklamuje na nowo prawa mocniejszego i nie przywraca dawnego niemieckiego Faustrecht?

I ta idea miałaby dać siłę i wytrzymałość nowej formacji państwowej?

Uderzeniem zbrojnej dłoni pruskiej odurzona Europa może chwilowo oniemiać i zamilknąć; ale narody które sroższe już zrzuciły z siebie jarzmo, długo pod jarzmem brutalnego militarystki nie pozostaną.

Berliński pomnik zwycięstw będzie kiedyś pomnikiem chwilowego niedołęstwa

Europy, o którym następne generacje z podziwieniem i niedowierzaniem wspominać będą.

Korespondencje „Kraju“.

Wiedeń 4 września.

L. Jeszcze nie przebrzmiały huczne sprawozdania z uroczystości berlińskiej, już słyszeć się dają sarkania południowo-niemieckich i tutejszych dzienników na niedelikatność Prusaków, którzy przy uroczystym obchodzie obrazili uczucia dawnych swych sprzymierzeńców. „Niedelikatność“ ta znalazła wyraz w prasie pruskiej, a mianowicie w Nationalzeitung, która pisząc o obchodzie uroczystym, śpiewa dytyramby „Prusom“ i poniża południowe Niemcy i Austrię, które rozwojowi tego mocarstwa w samych początkach wszelkie możliwe stawiały przeszkody. Ze z tego powodu rozpocznie się polemika między prasą pruską a południowo-niemiecką i austriacką, tego najlepszym dowodem, że już dzisiaj tutejsza Nowa Presse nazywa postępowanie Nationalzeitung: „brutalnym i głupim“.

Koło 20 b. m. prawie równocześnie zjadą się tutaj król włoski i król duński; o przybyciu cesarza Wilhelma nie jeszcze nie słychać.

Prasa feudalna teraz już zaczyna dziennikarską agitację przeciw Wiktorowi Emanuelowi, zapowiadając mu zimne przyjęcie we Wiedniu. Vaterland przypomina, że Wiktor Emanuel znajduje we Wiedniu wszędzie pomniki zwycięstw austriackich a klęsk włoskich; że się spotka z pomnikiem Radetzkiego i z pałacem „zwycięzcy pod Custozzą“, i daje do zrozumienia, że różne osoby z wysokiej arystokracji i różni ekspanujący włoścay, na czas pobytu Wiktora Emanuela we Wiedniu, zjadą wyjada.

Wiener Abendblatt obawia się, aby stronnictwo klerykalne nie nadużyło obecności króla włoskiego do nieprzyjaznych jakichś „demonstracji“.

Kraków 5 września. Z powodu zbliżającego się czasu, od którego i u nas urzędować zaczęła sądy przysięgłych w sprawach karnych, podajemy w dosłownym brzmieniu ustawę z d. 23 maja r. 1873 „o układaniu listy przysięgłych“:

Za zgodą obu izb rady państwa postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

§. 1. Na urząd przysięgłego powoływać należy tylko mężów, którzy

1. skończyli 30sty rok życia;
2. umieją czytać i pisać;
3. posiadają prawo swojszczyzny w gminie należącej do jednego z królestw lub krajów w radzie państwa zastępowanych;
4. zamieszkują przynajmniej od roku w gminie, w której przebywają;
5. albo:

a) płacą rocznie podatki bezpośrednie bez dodatku, z wyjątkiem przypadków tą ustawą określonych (§. 14), przynajmniej w ilości 10 złr., tam zaś, gdzie ludność przenosi 30 tysięcy mieszkańców, przynajmniej w ilości 20 złr., albo:

b) należą do stanu adwokatów, notariuszów, profesorów i nauczycieli w szkołach głównych i średnich, lub na jedną z wszechnic krajowych stopień doktora otrzymali, chociażby nie płacili podatków w zakresie wyżej wskazanym.

§. 2. Niezdadnym jest do urzędowania jako przysięgły:

1. Kto dla wad ciała lub umysłu nie jest w możności pełnienia obowiązków przysięgłego;

2. Kto nie jest w zupełnym używaniu praw cywilnych, mianowicie zaś uznany sądownie za marnotrawcę, i ten, względem czyjego majątku postępowanie upadkowe otworzono, aż do ukończenia takowego, a jeśli jest kupcem, dopóki nie uzyska na nowo uzdolnienia do używania praw w §. 246 ustawy o upadłościach z d. 25 grudnia 1868 wymienionych;

3. Kto jest pod śledztwem karnosądowym, pod oskarżeniem lub odbywa karę;

4. Kto w skutek skazania przez sąd karny według ustaw wyłączony jest od wybieralności do zastępstwa gminy, dopóki trwa to wyłączenie.

§. 3. Na urząd przysięgłego nie należy powoływać:

1. Urzędników publicznych w czynnej służbie zostających, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli w szkołach głównych i średnich;

2. Osób zostających w czynnej służbie lub z tymczasową pensją urlopowałą z stałego wojska, marynarki wojennej i obrony krajowej, ani też osób należących do zarządu wojskowego, wyrażonych w §. 1. l. 2. ustawy o zakresie działalności sądów wojskowych z d. 20 maja 1869 (dz. u. p. Nr. 78) i

3. Duchownych prawnie uznanych kościółów lub stowarzyszeń religijnych;

4. Nauczycieli szkół ludowych;

5. Osób zajętych służbą pocztową, służbą drogi żelaznej, telegrafu i żeglugi parowej.

§. 4. Uwolnieni są od urzędowania jako przysięgli:

1. Ci, którzy 60 rok życia skończyli, na zawsze;

2. Członkowie sejmów krajowych, rady państwa i delegacji, na czas trwania kadencji sejmowej;

3. Osoby nie będące w służbie czynnej, wszelako obowiązane do służby wojskowej przez czas, na jaki są powołane do tejże służby;

4. Osoby zostające w służbie dworu cesarskiego, profesorowie i nauczyciele publiczni, lekarze i chirurzy, tudzież aptekarze, o ile przełożony urzędu lub gminy poświadczy, że są niezbędni w swoich zawodach na rok następny;

5. Każdy, kto uczynionemu do siebie wezwaniu przez czas kadencji sądu przysięgłych jako przysięgły główny lub uzupełniający zadość uczynił aż do końca najbliższego roku kalendarzowego.

§. 5. Przełożony gminy z przybranymi przez siebie dwoma członkami jej zastępstwa sporządzi corocznie na początku września spis wszystkich osób, które według poprzedzających przepisów na przysięgłych mogą być powołane, a nie wyśtarły się o uwolnienie stosownie do §. 4. l. 1.

Spis zawiera w porządku alfabetycznym i pod liczbami bieżącymi imiona i nazwiska osób wpisanych, ich stan lub zatrudnienie, miejsce zamieszkania i ilość płaconych podatków, następnie wzmiarkę, który z języków krajowych rozumieją i którego najwięcej używają. Obok nazwisk osób obowiązanych do służby wojskowej (§. 4. l. 3.) należy nadmienić, aże i na jaki czas powołanie ich do służby wojskowej jest spodziewane. Spis ten stanowi pierwotną listę przysięgłych.

§. 6. Pierwotna lista przysięgłych zostawiać ma w siedzibie urzędowej przełożonego gminy przynajmniej przez ośm dni, i każdemu wolno będzie ją przeglądać, co się poda do powszechnej wiadomości sposobem w miejscu używanym, z pouczeniem o prawie reklamacji.

Każdemu, komu na tym zależy, wolno jest podczas tego okresu, założyć u przełożonego gminy na piśmie protokólnie reklamację z powodu pominięcia osób według ustawy w liście umieszczonych lub mogących lub zapisania do tejże osób według ustawy niezdatnych i nie mogących być umieszczonymi, albo wykazać swoje przyczyny uwalniające.

§. 7. Komisja gminna (§. 5.) rozstrzyga wszystkie reklamacje i stanowi o rzetelności przytoczonych przyczyn uwalniających. O tych rozstrzygnięciach, tudzież o wniesionych przeciw tymże zażaleniach, czyni się wzmianka w ośmiu listach pierwotnych. Zażalenie takowe ma być wniesione w przeciągu trzech dni po urzędowym udzieleniu rozstrzygnięcia.

Jeżeli w skutek rozstrzygnięć komisji gminnej zaszły jakie zmiany w ogłoszonej liście, należy takowe przez wywieszenie na siedzibie urzędowej ogłosić i tych, których to dotyczy, o nich zawiadomić. Reklamujący otrzymają zawiadomienie, jak załatwiono ich reklamacje.

W razie wykazywania przyczyn uwalniających, tak samo się postępować będzie.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Sprawy miejskie i powiatowe.

Posiedzenie rady miejskiej krakowskiej z dnia 4 września.

(Dokończenie.)

Radca Dworski stawia wniosek następujący: Zważywszy, że dr. Józef Żuliński urodził się w Krakowie, że piastował na uniwersytecie tutejszym godności urzędowe, że wreszcie rada miasta Krakowa uchwałą z d. 7 lutego 1867 zapewniła mu przyjęcie do związku gminy tutejszej; zaś odmówienie obywatelstwa austr. stało się powodem, iż tenże usunięty został z posady, na której mógł być bardzo krajowi użytecznym. Rada m. uchwali: wnieść petycję do wys. ministerstwa spraw wewnętrznych o udzielenie obywatelstwa austr. dr. Józefowi Żulińskiemu.

Przeciw temu wnioskowi przemawia radca dr. Zybkiewicz, albowiem wnoszenie tego rodzaju petycji nie należy do zakresu działania rady miejskiej. Rada szkolna krajowa wzięła już w obronę dr. Żulińskiego, jej więc trzeba zostawić dalsze starania w tym względzie jako właściwej; petycja rady miejskiej jest już zbędna. Jeżeli rada miejska będzie wносила petycję bez oglądania się na skutek, zmarnuje swoje prawo petycjonowania i osłabi swą powagę.

Radca dr. Warschauer podziela zdanie dr. Zybkiewicza.

Radca Szukiewicz uważa, że w tym wypadku rada powinna zrobić użytek ze służącego sobie prawa i wstawić się za p. Żulińskim, albowiem tenże urodził się w Krakowie i tutaj urzędował.

Podczas głosowania przyjęty został wniosek radcy Dworskiego.

Na wniosek sekcji skarbowej uchwalono przenieść 14,094 złr. z funduszu pożyczkowego do funduszu miejskiego z powodu, że w tym ostatnim w skutek nadzwyczajnych wydatków na stłumienie cholery zabrakło chwilowo gotówki.

Sprawozdawcą był adjunkt rachunkowy Gross.

Radca Rzewuski przedstawia wniosek sekcji ekonomicznej, aby udzielić urzędnikom magistratu zaliczkę w kwocie 2,000 złr. na zakupno węgla na zimę — przyjęto.

Z porządku dziennego przedstawił radca dr. Biesiadecki wniosek sekcji szkolnej, aby wnieść przedstawienie do rady szkolnej krajowej o cofnięciu nominacji dyrektora i prefekty przy tutejszej 8miej klasowej szkole żeńskiej. Gdyby rada szkolna krajowa tego przedstawienia nie uwzględniła, natędy sekcja wnosi nieasygnować plac dla tychże; powtóre, aby zaważać radę szkolną okręgową o rozpisanie konkursu w czasie jak najkrótszym na posady dyrektora i prefekty.

Radca dr. Bochenek wnosi dodatkowo, aby wezwać radę szkolną okręgową o jak najrychlejsze rozpisanie konkursu na posady etatowe nauczycielek w 4ch niższych klasach szkoły żeńskiej.

Radcy Kuczyński i Zybkiewicz przemawiają przeciw wnioskowi sekcji.

Radca Muczkowski wyjaśnia, że rada szkolna okręgową już przed 10ciu miesiącami wezwała radę miejską o rozpisanie konkursu na posady dyrektora i prefekty przy szkole żeńskiej. Gdy jednak dotąd rada miejska w tym względzie nic nie zrobiła, przeto rada szkolna musiała przystąpić do prowizorycznego obsadzenia tych posad, albowiem stałe obsadzenie w drodze konkursu wymagać będzie dłuższego czasu. Od nominacji dyrektora i prefekty trzeba dla tego zacząć, gdyż ci będą udzielać opinii o kandydatach na posady nauczycielskie.

Zabierają jeszcze głos w tej sprawie radcy dr. Warschauer, ks. Górnicki, oraz powtórnice dr. Bochenek, dr. Kuczyński i dr. Zybkiewicz.

Podczas głosowania Iszy ustęp wniosku sekcji, oraz dodatkowy wniosek radcy

Bochenka upadają, i rada uchwała jedynym ustęp drugi wniosku, jakkolwiek uchwała ta jest już zbędną wobec oświadczenia prezydenta, że rada szkolna okr. postanowiła bezzwłocznie rozpiąć konkurs na posady dyrektora i prefekty.

Radca dr. Biesiadecki przedstawił następnie wniosek sekcji szkolnej, aby rada oświadczyła ministerstwu, że gotowa jest poczynić stosowne kroki w celu pomieszczenia szkoły sztuk pięknych i ofiaruje na ten cel plac pod budynek szkolny. O fundusze zaś na wybudowanie gmachu uda się rada miejska już to do władz krajowych autonomicznych, już to do drogi składek prywatnych przez komitet zawiązany. Wreszcie sekcja wnosi, aby prosić ministerstwo o pozostawienie szkoły sztuk pięknych w dotychczasowym lokalu tak długo, dopóki nie zostaną zebrane fundusze na budowę potrzebną.

Radca Friedlein zwraca uwagę, że ile razy dają miastu naszemu jakąś instytucję naukową, tyle razy równocześnie inną zwiłają. — Tak się ma rzecz również obecnie ze szkołą sztuk pięknych. Kraków otrzymując tę ostatnią, ma być pozbawiony szkoły muzycznej, jakkolwiek ta powstała z funduszy prywatnych. Wnosi przeto, aby sekcja szkolna poczyniła stosowne kroki u właściwej władzy w celu utrzymania szkoły muzycznej.

Co do udzielenia gruntu pod budowę szkoły sztuk pięknych, oświadcza mowca, że gruntu odpowiedniego gmina nie posiada; dlatego żąda, aby sekcja wprzód porozumiała się z kim należy co do obszaru potrzebnego gruntu.

Radca Warschauer wnosi rezolucję, aby rada miejska użyła wszelkich środków nietylko w celu utrzymania szkoły muzycznej, ale także i innych istniejących zakładów naukowych, mianowicie szkoły technicznej.

Radca dr. Brzeziński wykazując właściwy cel istniejącej obecnie szkoły muzycznej, przemawia za jej utrzymaniem.

Podczas głosowania przyjęto wniosek sekcji szkolnej, oraz polecono téjże, aby zbadała bliżej kwestję funduszy szkoły muzycznej i odpowiednio wnioski co do jej utrzymania radzie przedstawiła.

W końcu przyjęto na wniosek sekcji Vtej, przedstawiony przez radcę Dworskiego, 8 osób do gminy tutejszej.

Koniec posiedzenia o godzinie ósmej wieczorem.

Kronika potoczna i rozmaitości.

Kraków, 5 września.

Komisja sanitarna na posiedzeniu wczorajszym pod przewodnictwem radcy miasta Wentzla w zastępstwie prezydenta miasta dr. Dietla uchwaliła:

Ze względu na znaczne zmniejszenie się wypadków cholery, oraz zmniejszoną liczbę chorych po szpitalach, szpitale choleryczne: na Kleparzu u Sióstr Miłosierdzia i na Skałce szpital barakowy zamknięte zostają, a zarazem na Kazimierzu zmniejszona zostaje liczba lekarzy rewirowych. Pozostawiają się jeszcze szpital choleryczny u pp. Felicjanek na Smoleńsku, u Braci Miłosierdzia na Kazimierzu i szpital choleryczny u Felicjki na Kazimierzu, oraz pozostają lekarze rewirowi w mieście.

Ze względu, iż lubo cholera zmniejsza się, lecz nie ma jeszcze dostatecznej pewności, czy nagromadzenie uczniów umieszczonych po większej części w ciasnych i przełudnionych lokalach, nie spowodowałoby szkodliwych skutków wobec niewygaśnięcia jeszcze zupełnie epidemii, uchwalono przedstawić radzie szkolnej krajowej potrzebę odroczenia otwarcia szkół w Krakowie do 1 października.

Fizyk miejski dr. Mohr, oznajmia, iż gdy z powodu ćwiczeń wojskowych około wsi Prądki odbywanych, gdzie cholera panuje, okazało się między wojskiem kilka wypadków cholerycznych, przeto zwrócił swoją uwagę komendy wojskowej na tę okoliczność i przedstawił potrzebę zaniechania zupełnego ćwiczeń wojskowych w tym roku w okolicy miasta.

Nakoniec uchwalono udzielić szpitalowi pp. Felicjanek dalszy awans 300 złr. na koszt utrzymania szpitala.

Proponując pp. Adolfa i Justynę Szachnerów sprzedaż miastu domu pod l. 11 przy ulicy Lubicz dla połączenia go z realnością Bystrzonowskich darowaną miastu i obrócenia na dom dla chorych, uchwalono odstąpić komisji uporządkowania miasta.

Stan cholery. — We czwartek przybył do

szpitala Braci Miłosierdzia na Kazimierzu chory na cholere: 1, wyzdrowiało 4, zostaje w leczeniu 18.

Do szpitala barakowego na Skałce przybył we czwartek: 1, umarł 1, zostaje w leczeniu 7.

W szpitalu Sióstr Miłosierdzia we czwartek: wyzdrowiało 5, zostaje w leczeniu 5.

Do szpitala Felicjanek na Smoleńsku przybyło we czwartek: 3, umarł 1, wyzdrowiało 5, zostaje w leczeniu 12.

W szpitalu starozakonnych we czwartek: umarł 1, wyzdrowiało 1, zostaje w leczeniu 14.

Oprócz tego w domach prywatnych na Kazimierzu i Stradomiu umarło we czwartek 2, w innych przedmieściach i w śródmieściu 3.

Na Podgórzu zachorowało we czwartek: 3, umarło 3, zostaje w leczeniu 7 (wszyscy w szpitalu).

Afisz donosi, że między kursem letnim a zimowym w teatrze naszym nastąpi krótka przerwa w przedstawieniach, dla oczyszczenia nieco sali teatralnej i zaprowadzenia niektórych potrzebnych urządzeń przed zimą. Przerwa nastąpi około 20 b. m.

Na dochód pani Hoffman, przedstawioną być ma w ciągu tegorocznej teatralnej pory w Krakowie „Medea“ Grillparzera, której przekład wykonała właśnie p. Wład. Sabowski.

W skład krakowskiego towarzystwa dramatycznego weszła na nowo panna Wanda Urbanowiczówna i wystąpi po raz pierwszy w roli Cecylii w dramacie Feuilleta „Montjoie“.

Biblioteka uniwersytecka we Lwowie otrzymała bardzo cenny dar w książkach. Ś. p. dr. med. Wincenty Langiewicz, były żołnierz wojsk polskich z r. 1830, ostatniem rozporządzeniem przekazał bibliotece uniw. lwowskiego wszystkie swe książki, głównie lekańskie treści z tą uwagą, aby zarząd téjże nieprzypadnie dublety przenieść raczył na rzecz biblioteki imienia Ossolińskich. Tym sposobem dostało się bibliotece uniwersyteckiej 159 dzieł w 218 tomach, a bibliotece Ossolińskich dzieł 17 w 40 tomach i 18 zeszytach.

Dr. Żuliński otrzymał już, jak donosi *Gaz. Nar.*, i prawo obywatelstwa i posadę nauczycielską, którą przedtem zajmował. Czy to nastąpiło wskutek przedstawienia rady szkolnej krajowej, dotąd niewiadomo.

Pisma perjodyczne. — *Przyroda i przemysł* nr. 34 zawiera początek obszerniejszej rozprawy p. t. „Badania kosmologiczne nad stanem przeszłym, teraźniejszym i przyszłym wszechświata. I. Wszechświat jako całość. — *Przegląd lekarski* nr. 35. Na uznanie zasługujące szereg artykułów p. t. „Sprawy publiczno-lekarskie na zeszłorocznej sesji sejmowej“. — *Gazeta sądowa* nr. 22. Zawiera, oprócz innych, artykuł umieszczony na wstępie p. n. „Wadliwości w stosowaniu teorii zastrzeżeń hipotecznych w praktyce“, w odcinku zaś dalszy ciąg rozprawy: „Ze wspomnień praktyki karniej“.

— **17-letni subjekt**, w pewnym handlu surowych produktów w Wiedniu, ukradł 750 złr. i przegrał na giełdzie. Dość to często zdarza się w tych czasach, ale zawsze smutna historia.

— **Kobieta-mężczyzna.** — W Debreczynie pewna znana w całym mieście kobieta, która od wielu lat utrzymywała się ze sprzedaży mleka, dostała napadu cholery i została oddana do kobiecego szpitala. Według rozporządzeń lekarza miano ją nacierać, ale jakież było zdziwienie posługaczki szpitalnej, gdy nagle spostrzegła, że ta mleczarka jest mężczyzną. Przeniesiono tę osobę do szpitala męskiego, gdzie po kilku godzinach umarła, i tym sposobem pozostało rzeczą niedocieczoną, dla czego od lat siedmiu, jak powiadają, przebrała się w suknie kobiece i za kobietę uchodzić chciała.

Królewska rejencja w Opolu odstawiła do pogranicznych władz rosyjskich następujące osoby z Królestwa Polskiego pochodzące: Wojciecha Węgrzyka, liczącego lat 30, Jana Szyronskiego, także Gent zwanego, liczącego lat 31, Tomasza Loskę, liczącego lat 22, (wszystkich za brak zatrudnienia); dalej starozakonnych: Majera Goldberga, liczącego lat 21, Eisyka Jakubowicza, liczącego lat 36 i Samuela Fuchsa, liczącego lat 34 (wszystkich po ukaraniu za kradzież).

Stacje rolnicze doświadczalne zaczęto zakładać w Niemczech w 1851 r. Obecnie jest ich tam 33, z których 19 w Prusiech, 7 w Saksonji i t. d. Prócz tego jest w Niemczech 13 laboratoriów chemiczno-rolniczych i dwa zakłady doświadczalne nasion.

Budowa „banku handlowego“ w Warszawie. — W tych dniach położony został przy ulicy Berga w Warszawie kamień węgielny pod budowę domu, przeznaczanego na warszawski „Bank handlowy“. Zamurowano w kamień ów puszkę z monetami dzisiejszemi, niektórymi pismami perjodycznymi, oraz akt oznajmujący o tym wypadku. Roboty budowlane powierzono p. Markoniemu, mularskie p. Waligórskiemu, a ciesielskie p. Martensowi.

Jak dalece w Królestwie Polskiem potrzeba czytania coraz więcej się wzmaga, za dowód niechaj posłużą następujące liczby: W r. 1870 przewieziono koleją warszawsko-wiedeńską na prowincję 2,487, w 1871 r. 2,133 p., w 1872 r. 4036 pudów książek a koleją warszawsko-bydgoską w 1870 r. 653 p., w 1871 r. 735 p., a w 1872 r. 2042 pudów. Liczby te wyjęte są z urzędowych sprawozdań o ruchu towarowym na powyższych drogach żelaznych.

W Lublinie rozpoczęto budowę wspaniałego gmachu na hotel, który ma nosić nazwę „Wiktoria”.

Parostatek utonął. — Podług doniesienia Birzy, parostatek pod nazwą „Kijów” należący do towarzystwa żeglugi po Dnieprze, wracając z podróży do Pińska z Kijowa zatonął w drodze niedaleko miasteczka Stachowa. Przyczyna tego wypadku nie została dotąd wysłędzona.

Ruch łotewski w prowincjach nadbałtyckich. — Na pilną uwagę zasługuje ruch, jaki się obecnie objawia między Łotyszami, zamieszkującymi prowincje nadbałtyckie. Położenie ich podobne bardzo do położenia Czechów albo polskiej ludności na Śląsku. Tak ci jak i tamci stawiają opór Niemcom, chcąc ich zgermanizować; tak tu jak tam wypadło narodowość odbudowywać od samego dołu, i tu i tam rozpoczynano pracę przy bardzo małych środkach i powoli. Wyrobił się więc charakter w wysokim stopniu wytrwały, rzecz można uparty, ostrożny i praktyczny. Nie mogą rachować ani na mieszczan ani na duchowieństwo protestanckie, gdyż jedni i drudzy należeli do niemieckiego obozu, trzeba było wszystko wydobyć z samychże włościan. Łotysze jak i Czesi nie zaniebują żadnego środka, który może się przyczynić do rozwoju i wzmocnienia ich narodowości. Potworzyli więc towarzystwa wzajemnej pomocy, założyli w Rydze „Towarzystwo Łotewskie” — rodzaj Młoty czeskiej, z rozległą działalnością, zorganizowali po miastach i wioskach stowarzyszenia strzelectwo-gimnastyczne, połączone ze strażami pożarnymi, a wreszcie pozawiazywali liczne towarzystwa śpiewaków. W tym roku podczas letnich miesięcy, odbyły się w Rydze trzy zjazdy towarzystw łotewskich śpiewaków, nauczycieli i miłujących postęp rolników. Wszystkie te walne zgromadzenia były bardzo liczne, ale najświetniejszą wypadła uroczystość śpiewaków. Przeszło 20,000 członków zgłosiło się do Rygi. Magistrat miejski złożony z Niemców, stawiający w poprzednich latach zawsze jakieś przeszkody gromadzeniu się towarzystw łotewskich, w tym roku zrozumiął, iż to prowadzi tylko do rozjątrzenia, a rozwojowi ruchu wcale nie jest w stanie przeszkodzić i postanowił dla tego oddać przyby-

łym do dyspozycji kościół katedralny św. Piotra i ogród tak zwany cesarski. Uroczystość odbyła się z wielką okazałością i uciechą ludu. Najczynniejszymi organizatorami i przywódcami tej uroczystości byli studenci Łotysze z uniwersytetu dorpackiego i petersburskiego.

— **W Bolonii** upadł bank zwany „Banca di Romagna” a dwaj jego kierownicy Mistralli i Finzi zostali aresztowani, bankructwo bowiem nastąpiło w skutek prowadzonego przez nich systematycznie fałszerstwa i oszustwa. Wierzyciele tego banku mogą się spodziewać zwrotu najwyżej 15 do 20% swoich należności.

— **Angielscy pielgrzymi.** — Telegram z Paryża donosi, że około 1000 angielskich pielgrzymów, pomiędzy którymi ks. Norfolk i wielu innych znakomitych katolików, przybyło tam 2 września, aby się udać do znanego miejsca pielgrzymek w Paray-le-Monial. Mnóstwo ludzi zebrało się, aby widzieć to przybycie.

Liczba wojsk angielskich. — Na wniosek członka parlamentu p. Vernon Harcourt, zestawiono cyfry angielskich sił zbrojnych od początku bieżącego wieku. Ze sprawozdania tego dowiadujemy się, że cała armia angielska w dwóch pierwszych latach naszego stulecia wynosiła 70,745, w r. 1803 około 50,000, w r. 1804 przeszło 100,000 ludzi, w roku 1808 133,265, w r. 1831 tylko 42,715, w r. 1844 znów 60,000, w r. 1854, gdy wybuchła wojna krymska, 68,659, w 1857 r. 96,000, w roku 1858 znów tylko 64,000, natomiast w r. 1872 aż 101,145 a w roku bieżącym 98,719 ludzi.

Postępy homeopatycznego leczenia w Anglii. — Czasopismo *Internationale homeopathische Presse*, wychodzące w Lipsku, zamieszcza statystyczne dane o postępie, jaki czyni leczenie metodą homeopatyczną w Anglii, robiąc na wstępie uwagę, że nigdzie zapewne wprowadzenie każdej nowości i zwalczenie istniejących uprzedzeń nie jest tak trudnym jak w tym kraju. Dowodem postępu, jaki czyni ta metoda w Anglii, jest liczba lekarzy homeopatów, rozmaitych publicznych i prywatnych zakładów leczniczych i towarzystw uczonych homeopatycznych. I tak: liczba lekarzy homeopatów wykwalifikowanych (posiadających stopnie naukowe) przechodzi 300; szpitali i zakładów leczniczych publicznych jest 8, z których najznacniejszy jest szpital londyński, albowiem w połączeniu z polikliniką udziela rocznie około 7000 chorym pomocy. Bath, Birmingham, Doncastles i Manchester posiadają również homeopatyczne szpitale. Oprócz tego znajduje się 28 publicznych i 50 prywatnych poliklinik, lub jak je tam zowią „dispensaryj”. Z 8-miu towarzystw uczonych homeopatycznych *British homeopathic Society* jest najdawniejsze i najliczniejsze. Posiedzenia swe odbywa ono w londyńskim ho-

meopatycznym szpitalu, a sprawozdania z nich drukuje co kwartał w swych „Rocznikach”; prócz tego ważniejsze prace zamieszcza w *British homeopathic Journal*, najznakomitszem czasopiśmie homeopatycznym, wychodzącem co kwartał.

Teatr. — W sobotę dnia 5 września dramat w 5 aktach, przez Aleks. Dumasa, syna: „Dama z kamelajki”.

Jutro w sobotę 6 września w ogrodzie strzeleckim muzyka wojskowa.

HOTEL DREZDEŃSKI. *Przyjechali:* Julia baronowa Borowska wł. d. ze Skawy; Stanisł. Konarski wł. d., Wład. Fudalewski proboszcz, Adam Cwikliński ksiądz Kongresówki; Adam Uznański wł. d., Winc. hr. Bobrowski wł. d. z Galicji; Teodor Kuszowski sędzia z Kalisza; Leontyna Rogalińska z córką ob. z Klicz; Rozalia Gostkowska wł. d. z Zajaczek; Gracjan Rutkowski urz. z Petersburga.

Nadesłane.

Kto złote lub srebrne zegarki i łańcuszki myśli kupić w Wiedniu podczas wystawy powszechniej albo chce wprost listownie zamówić, niech się uda do wszędzie znanej i najslawniejszej firmy **Filipa Fromma**, Rothenstrasse Nr. 9, naprzeciw Wohlzeile w Wiedniu. — Czytaj dzisiejszy inserat.

Wiadomości urzędowe.

— Namiestnictwo mianowało adjunkta budowniczego Lubina Wierzbickiego w Nowym Sączu, komisarzem do wypróbowania i nadzorowania kotłów parowych w powiecie grybowskiem.

— Minister sprawiedliwości pozwolił Zenonowi Sługockiemu notariuszowi w Rozwadowie przesiedlić się na własną jego prośbę do Sokołowa.

Wyciąg z dziennika urzędowego Gazyety Lwowskiej z dnia 3 września.

Edykta. Krakowski sąd kraj. zawiadamia Franc. Jul. Ciszewskiego o pozwie Karoliny Zawilowej, pto zniesienia wspólnej własności realności l. 374 Dz. I. tamże. — Krakowski sąd kraj. zawiadamia Augusta Johna o nakazie zapłaty 2400 zła. na rzecz J. M. Zunz.

Licytacje. W sądzie pow. w Dąbrowy d. 17 wrześn., 20 paźdź. i 20 listop. realność l. 114 w Łęgu. — W sądzie pow. w Łanucie d. 25 września, 9 i 23 października realność l. 14 w Białobrzegach. — W sądzie pow. w Tyczynie d. 15 września, 16 październ. i 17 listopada realność l. 20 tamże.

Obwieszczenie. Z dniem 1 b. m. wszedł w życie urząd pocztowy w Kłasnii, pod Wielecką.

Gospodarstwo przemysł i handel.

Targ zbożowy na Baranie i Kleparzu dnia 4 i 5 września.

Dowóz zboża na wczorajszy targ na Baranie był zaledwo średni, bo czwartkowe targi nie odznaczają się nigdy znacznym dowozem. Ceny zboża cokolwiek spadły a to głównie z braku obcych kupców.

Płacono pszenicę czerwoną 234 fnt. od 48 do 52, białą 50—54; żyto 220 ft. 38—44; jęczmień 190 ft. 22—26; owies 138 fnt. od 13—15 złp.

Targ dzisiejszy z braku zagranicznych kupców był dość mdły, zaledwo kilku morawskich kupców pokazało się. Zakupna odbywała się głównie na miejscowe potrzeby. Ceny w ogóle zniżyły się. Zbiory w polach już prawie zakończone, rezultat zbiorów co do pszenicy wypadł pomyślnie, piękność i białość ziarna przechodzi oczekiwanie. Żyto co do gatunku pięknie wypadło, zaś co do ilości okazało się nieplenne. Jęczmień i owies wypadł pomyślnie. Wywóz zboża rozpoczął się za granicę, szczególnież znaczne partie wysyłają do Prus z Podwołoczysk, Radziwiłłowa i Tarnopola, gdzie zagraniczni ajenci osiedli, trudnią się zakupem i przesyłkami.

Płacono za pszenicę czerwoną 170 fnt. od 11.50—12.50, białą 12—12.75, pszednią 11—11.50; żyto na wagę 160 fnt. 9.75 do 10.25, pszednie 9—9.75, do siewu 10.25 do 10.50; jęczmień na wagę 190 ft. 6.25 do 6.75, pszedni 6—6.25; owies na wagę 100 fnt. 3.50—3.75 zła.

Ostatnie wiadomości.

Postanowieniem z dnia 29 z. m. mianował cesarz asystenta inżynierskiego przy kolei Karola Ludwika w Krakowie, Stanisława Ziemińskiego, zwyczajnym profesorem mechanicznej technologii i opisów nauki o maszynach; geologa sekcijnego w geologicznym zakładzie państwowym w Wiedniu, Juliana Niedźwieckiego zwyczajnym profesorem mineralogii i geognozji a rzeźbiarza Leonarda Marconiego w Warszawie nadzwyczajnym profesorem rysunków ornamentalnych i modelowania przy lwowskiej akademii technicznej.

Podróż Wiktora Emanuela do Wiednia zrobiła w finansowych kołach paryżskich wielkie wrażenie. Finansiści, którzy przedtem znani byli jako stanowczy zwolennicy fuzji, oświadczają obecnie, że restauracja monarchiczna jest niemożliwą.

Według telegramu do N. fr. Pr. papier znowu jest chory.

Telegramy „Kraju”

Zagrzeb 5 września. Sejm przyjął przepisany elaborat ugody po zamknięciu rozpraw ogólnych. Głosowanie było imienne. Za przyjęciem oświadczyło się 79, przeciw 10 głosów. Skoro rezultat głosowania był wiadomym, opozycja opuściła salę obrad. Sejm przystąpił niezwłocznie do rozpraw szczegółowych i przyjął cały projekt bez jakiegokolwiek bzdury. — Jutro trzecie czytanie.

Kursa. — Wiedeń 5 wrześn. godz. —. — 4% zjednocz. dług państwa banku 69.70. — Zjedn. oblig. państwa w srebrze 73.20. — Losy z 1860 r. 100. — Akeje banku 970. — Akeje kredytowe 243. — Londyn 111.60. — Srebro 106. — Dukat. — Lombardy 178. — Losy z 1864 r. 131. — Akeje franko-aust. 80.50. Napoleony 8.91. — Akeje kolei Karola Ludwika 220. — Akeje kolei lwow. czern. 139. — Akeje kolei półn. wschodniej 123. — Akeje banku związkow. 57. — Oblig. indemn. gal. 75.25. — Akeje banku wied. dla obrotu 142. — Akeje anglo-banku 185. — Akeje kolei rząd. 339.50. — Kolei siedmiogrodz. — Kolei Rudolfa 160.50. — Tramway 243. — Banku budowy 102.25. — Akeje kolei wschodniej 70. — Akeje banku anglo-węg. 60. — Akeje kolei zjedn. 144.50. — Losy tureckie 62.75. — Losy premj. węg. 82. — Akeje kolei bogumiński 148. — Akeje kolei ces. Elżbiety 218. — Akeje kolei półn. zachodn. 205.50. — Akeje franco-hungaria 98.50. — Ogólny bank austr. 121. — Akeje nowego wiedeńskiego tow. Tramway —.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny: Stanisław Gralichowski.

Kurs papierów i pieniędzy.

			płaca żądaja					płaca żądaja				
			Zł. c.	Zł. c.			Zł. c.	Zł. c.			Zł. c.	Zł. c.
KRAKOW, 5 września.												
5% Obligacje indemn. galicyjskie...	74 50	76 50	Węgierskie poz. prem. na 100 zł.	80 50	81 —	Baugesells. allg. oest. 120	98 —	99 —				
„ kupon ubiegły ... 162			Kredytowe 1860 r. .... „ 100 zł. m. k.	173 —	174 —	„ Wied. .... 100 zł. w. a.	127 50	128 50				
4% Listy zastawne galicyjskie ...	70 —	72 —	Krakowskie .... „ 20 zł.	22 —	23 —	Bauverein „ 100 „ „ „	44 —	45 —				
„ kupon ubiegły 71			Ofen (Budy) .... „ 40 „	23 —	24 —	Kałuża .... 200 „ „ „	—	—				
5% Listy zastawne galicyjskie	76 50	78 50	Rudolfa .... „ 10 „	13 —	14 —	Masz. wied. .... 200 „ „ „	—	—				
„ kupon ubiegły 87			Salzburga .... „ 20 „	18 —	20 —	„ lwow. .... 100 „ „ „	—	—				
4% Listy zastawne polskie serja I. ..	94 —	95 75	Obligacje:				Parcelacyjne galic. .... 100 „ „ „	—	—			
„ kupon ubiegły 80			Indemnizacyjne galicyjskie	75 25	76 —	Wied. parcelacyjne .... 100 „ „ „	—	—				
4% Listy zastawne polskie serja II. ..	93 25	94 75	Pożycz. kolei węg. sr. 5% szt. 120 zł.	97 75	98 —	Listy zastawne:						
„ kupon ubiegły 80			Akcje bankowe:				Allg. oest. Bd. Kr. los. ... 5% zł. sr.	100 —	100 50			
5% Listy zastawne polskie nowe	93 25	94 75	Anglo-austriackie .... za 120 zł.	184 50	185 50	„ „ 33 lat los ... 5% w. a.	87 —	87 50				
„ kupon ubiegły 100			Boden-Credit austriac. „ 80 „	248 —	250 —	„ „ gm. 40 .... „ „ „	85 —	86 —				
4% Listy likwidacyjne polskie	79 —	81 —	„ węgier. .... „ 80 „	59 —	60 —	Galic. Banku Hyp. .... 6% w. a.	83 —	84 —				
„ kupon ubiegły 104			Franco austriackie .... „ 80 „	80 —	80 50	„ Banku Włoc. ... 6% „ „	92 75	93 25				
6% Listy zastawne banku hip. gal.	82 50	84 50	„ węgierskie .... „ 80 „	—	—	Nationalbank .... 5% m. k.	—	—				
„ kupon ubiegły 06			Galic. banku hipotecz. „ 200 „	—	—	„ „ „ 5% w. a.	90 80	91 —				
6% Listy zastawne banku włościań.	—	94 —	„ dla handlu i prz. „ 80 „	68 —	—	Weg. tow. kred. .... 5 1/2% „	81 75	82 25				
„ kupon ubiegły 106			„ Landebk. Lwów. „ 100 „	—	—	Oblig. pierwszeństwa:						
Galic. zakładu kredyt. ziemskiego:			Handelsbank wiedeński „ 200 „	107 —	108 —	Arcyks. Albrechta .... 100 w. a.	84 50	85 50				
5 1/2% Listy zast. 36-letnie srebrem.	—	—	Interventionsbank .... „ 80 „	32 50	33 50	Alföld Fiume .... 5% zł. sr.	89 25	89 50				
6% Listy zast. 36-letnie banknot. ..	—	—	Länderbank Verein .... „ 140 „	120 —	121 —	Dniestrzańskie .... 5% „ „	43 50	44 —				
6% „ „ 18-letnie	—	—	Nationalbank .... „ 971 —	973 —	—	Ferd. Nordbahn .... 5% m. k.	91 50	92 —				
Akcje kolei warszawsko-wiedeńskiej.	92 50	95 —	Unionbank .... za 200 zł.	143 —	143 50	„ „ „ 5% zł. sr.	87 50	88 —				
„ „ galic. Karola-Ludwika ..	218 —	223 —	Vereinsbank austriackie „ 80 „	55 50	56 50	„ „ „ 5% zł. sr.	104 50	105 —				
„ „ lwowsko-czern.-jaskiński ..	137 50	141 50	Verkehrsbank .... „ 80 „	142 —	143 —	Gal. Kar. Lud. .... 5% „ „	—	103 —				
„ „ banku dla han. i przem. 80 zł.	—	—	Wechslerbank wiedeński „ 80 „	150 —	155 —	„ II. em. .... 5% „ „	99 —	99 50				
Losy krakowskie na 20 zł.	—	24 —	Wechslerstuben Gesell. „ 80 „	—	—	„ 1871 III. .... 5% „ „	96 —	96 50				
„ 5% (Donau-regulierung)	—	—	Wiener Bank Verein ... „ 80 „	—	—	Kasz. Oderb. .... 5% „ „	91 50	92 —				
„ premjowe węgierskie	—	—	Akcje kolei:				Lwów.-Czern.-Jassy:					
„ 3% tureckie 400 franków ...	—	24 —	Arcyksieja Albrechta 200 zł.	—	—	I 1865 .... 5% sr. w. a.	74 25	74 75				
„ miasta Stanisławowa	105 —	107 —	Alföld Fiume .... 200 zł. sr.	155 —	156 —	„ II 1867 .... 5% „ „	86 25	—				
Srebro nowe austriackie	104 50	106 50	Dniestrzańskie .... 200 „ „	—	—	„ III 1868 .... 5% „ „	74 —	74 50				
„ w kuponach	166 —	172 —	Elisabeth .... 200 zł. m. k.	218 —	218 50	„ IV 1872 .... 5% „ „	—	—				
„ (obraczkowy rubel)	150 —	151 50	„ Linz Budw. 200 zł. sr.	—	190 —	Mähr. Sch. Central. .... 5% „ „	78 —	79 —				
Ruble papierowe rosyjskie	164 75	166 75	Eperies-Tarnow .... 200 „ „	—	—	Siebenbürgen I. .... 5% sr. w. a.	88 25	88 75				
Talary pruskie	5 30	5 42	Ferdinand Nordbahn 1000 zł. m. k.	2070	2075	Südbahn (Lombardy) . 3% „ „	109 75	110 25				
Dukat obraczkowy	8 83	8 97	Gal. Karl Ludwig .. 210 zł. sr.	220 —	220 50	Teissbahn .... 5% „ „	—	—				
20-frankówka	131 —	131 50	Kaschau Oderberg. .. 200 zł. m. k.	150 —	151 —	Weg.-galic. Łupkow. .... 5% „ „	80 —	80 25				
Rumuńskie obligacje 100 tal.	39 —	41 —	Lemb. Czern. Jassy. .. 200 „ „	139 —	140 —	„ Nordostbh. .... 300 5% „ „	74 —	74 50				
WIEDEN, 4 września.												
Renta austriacka 5%	70 40	70 50	Rudolfbahn .... 200 „ sr.	161 —	161 50	„ Ostbahn .... 300 5% „ „	69 50	70 —				
„ „ w srebrze 5%	73 35	73 50	Siebenbürger I. .... 200 „ „	148 —	149 —	WARSZAWA, 3 wrześ.						
Losy:												
Z roku 1839 całe za 100 zł.	—	290 —	Staatsbahn (500 fr.) .. 200 „ „	339 —	340 —	Rrs. k. Rsr. k.						
„ 1839 5/8 „ 100 „	—	264 —	„ II emisji. .... 800 „ „	—	—	Listy zastawne serji 1. 4%	94 15	94 45				
40% rząd. z r. 1854 za 250 „	93 —	93 50	Südbahn (Lombard.) . 200 zł. m. k.	178 50	179 —	„ „ 2. 4%	94 05	94 35				
50% „ „ 1860 całe „ 500 zł.	100 50	101 —	Teissbahn .... 200 „ „	204 —	205 —	„ kupon ubiegły	89 75	95 05				
50% „ „ 1860 1/2 „ 100 „	110 —	110 50	Tramway wied. .... 200 „ „	243 —	245 —	„ nowe .... 5% „ „	—	—				
Rządowe „ 1864 za 100 zł.	131 —	131 50	Weg. gal. I. Łupk. .... 200 „ sr.	—	—	„ kupon ubiegły	—	—				
			„ Nordostbahn .... 200 „ „	125 —	126 —	„ likwidacyjne .... 4% „ „	—	—				
			„ Ostbahn (500 fr.) 200 „ „	71 —	72 —	„ kupon ubiegły	—	—				

PANIENKI

uczęszczające do tutejszych zakładów naukowych, znajduje u mnie pomieszczenie oraz staranna opiekę. Na żądanie udzielam muzyki, języka francuskiego, niemieckiego, rysunków i robót. Osoby interesowane racza się zgłosić do domu pod L. 70 I piętro, przy ulicy Grodzkiej; wchód z ulicy św. Józefa. (4567 3-3).

B. Chrupkowa.

J. Szutkiewicz

nauczyciel języka francuskiego, jako też angielskiego, mieszka w rynku Nr. 49 na pierwszym piętrze w podwórzu. (4560 2-3).

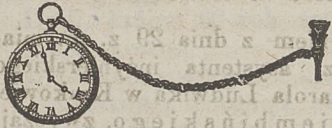
Dr. Władysław Lisowski adwokat.

otworzył kancelaryę w Krakowie przy ulicy Grodzkiej w domu p. Bożewskiego pod L. 65 na I piętrze. (4552 3-3).

Dobre krowy dojne

i jałówki są do sprzedania w Rząsce pod Krakowem. (3572 2-3).

Przed oszukaństwem się ostrzega!

Z pomiędzy wielu ogłoszeń, szczególnie o zegarkach, które mają na celu, by oszukać mieszkańców na prowincyi. Niechaj przeto nie kupuje nikt zegarków u ludzi, którzy nie dają dostatecznej rekojmy. Nabyte u mnie zegarki można zawsze do woli albo zamienić albo zwrócić, **dowód największej rzetelności.**

Trudno uwierzyć a prawda!

- Za 1 zł. 50 cent. i 1 zł.** szwajcar. modny porcelanowy zegarek emaliowany pieknymi krajobrazami lub kwiatami, bardzo ładny a tan pożyteczny dla biednych i bogatych, z poręczeniem na rok.
- Za 9, 10 i 11 zł.** prawdziwy angielski, srebrny cylinder, z łańcuszkiem z dobrego złota talmi, medalionem, pokrowcem, kluczykiem; poręczeniem na 5 lat i drugim szkiełkiem. Takie same czasomierze, najlepiej złożone w ogniu, tylko 12 zł. 50 cent.
- 12 i 15 zł.** kosztuje praktyczny, dobry remontoar, t. zw. cesarski zegarek, który jest jak najlepszym wyrobem i zaleca się szczególnie lekarzom i duchownym, gdyż niezbita sa dowody, że ani na sekunde się nie różni.
- Za 15 i 18 zł.** dostanie modny wojskowy zegarek, lekki, ozdobny, gustowny a co najważniejsza, bardzo regularnie idący i bajecznie tani; do tego zegarka otrzyma każdy łańcuszek z naśladowanego srebra z kluczykiem, pokrowcem, medalionem z złota talmi i p poręczeniem na piśmie.
- Tylko 12 i 15 zł.** srebrny cylinder z kółkiem złotem, mocnym krzysztalowym szkiełkiem, łańcuszkiem, medalionem z złota talmi i pismem poręczającym.
- Tylko 15 albo 20 zł.** prawdziwy angielski srebrny zegarek kotwicowy, z płamką, podwójną zakrywką, najpiękniejszymi wyrzynaniami, łańcuszkiem z prawdziwego złota talmi i pismem poręczającym.
- Tylko 13 zł.** prawdziwy angielski srebrny zegarek i w ogniu złożony czasomierz z łańcuszkiem, medalionem z złota talmi, skórzanym pokrowcem i pismem poręcz.
- Tylko 14 zł.** taki sam, znacznie większy, z oryentalnym drogoszkiem.
- Tylko 16 albo 17 zł.** prawdziwy angielski remontoar Prince of Wales, najmocniejszy, z krzysztalowym szkłem, werkiem niklowym, z prawdziwego złota talmi; zegarki te nakręca się bez kluczyka; do nich dostaje każdy łańcuszek z złota talmi, medalion i pismo poręczające darmo.
- Tylko 13 zł.** prawdziwy angielski zegarek z dobrego złota talmi, cylinder teraz najszkalszy, z podwójnymi krzysztalowymi szkiełkami, przez werk zamknięty można widzieć, z łańcuszkiem z złota talmi, medalionem i pismem poręczającym.
- Tylko 14 albo 17 zł.** malutki zegarek damski, z prawdziwego srebra dobrze pozłocany, z łańcuszkiem z prawdziwego złota talmi i pism. poręcz.
- Tylko 18 i 20 zł.** prawdziwy angielski najlepiej w ogniu złożony srebrny czasomierz z podwójną zakrywką, najpiękniej emaliowany, z łańcuszkiem z prawdziwego złota talmi, medalionem i pismem poręczającym.
- Tylko 18 albo 20 i 25 zł.** najlepszy srebrny prawdziwy angielski zegarek skórzanym, pokrowcem i pismem poręczającym.
- Tylko 20 i 25 zł.** srebrny remontoar, bez kluczyka nakręcany, z łańcuszkiem z złota talmi i medalionem.
- Tylko 23, 25 i 27 zł.** złoty zegarek damski z łańcuszkiem, medalionem i pismem poręczającym.
- Tylko 30, 35 i 40 zł.** prawdziwy angielski srebrny remontoar, z podwójną zakrywką, poręczeniem i patentem.
- Tylko 35, 45 i 50 zł.** prawdziwy angielski złoty zegarek kotwicowy z krzysztalowym szkiełkiem.
- Tylko 60, 75 i 100 zł.** dobry złoty remontoar z krzysztalowym szkiełkiem, 105 i 115 zł. z podwójną zakrywką.
- Tylko 200 do 300 zł.** prawdziwy angielski czasomierz z remontoarem, podwójną zakrywką, z krzysztalowym szkiełkiem.

Oprócz tego wszelkie gdziekolwiek i przez kogokolwiek bądź ogłaszane zegarki tanię.

Naprawialnia.

Stare zegarki, często drogie pamiątki rodzinne, naprawia się i znowu odnawia. Ceny za naprawę z 5-letnim poręczeniem zhr. 1 1/2, 3, 5 do 10.

Listowne zamówienia

wykonuje się w 24 godzinach za zaliczeniem pocztowem lub za przesłaną gotówką. Na szczególne żądanie przesyła się także za zaliczeniem pocztowem zegarki i łańcuszki do wyboru i zwraca się pieniądze za zwrócone przedmioty.

Ceny moje są zawsze niższe od najniższych gdzieindziej, a zawsze moje wymagania stoja na wysokości czasu.

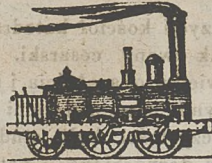
Wszyscy, którzy życzą sobie zamówić nowe zegarki,
Wszyscy, którzy życzą sobie zamienić stare zegarki na nowe, raczą się udać do mojej firmy

PHILIPP FROMM (4454 9-12)

Uhrenfabrikant, Rothenurmstrasse Nr. 9. Wien.

Proszę uważać na adres.

C. k. uprzywil. kolej

gal. Karola Ludwika.

OBWIESZCZENIE.

Od dnia 10 września r. b. aż do dalszego postanowienia, **taryfa** zaprowadzona dla **transportów trzody chlewniej**

w ładunkach wozowych, zastosowaną będzie tak na kolei północnej cesarza Ferdynanda jakoteż na kolei galicyjskiej Karola Ludwika także do

transportów owiec,

nadanych na stacjach Lwowsko-Czerniowiecko-Jasskiej lub kolei Karola Ludwika, skoro przesyłający pi-semnie w liście frachtowym tego zastosowania zażąda.

Ceny taryfy na kolei Karola Ludwika podlegają każdorazowemu dodatkowi aży.

Postanowienia do powyższej taryfy dla ładunków wozowych zostają zresztą niezmienione.

Taryfa dla transportów owiec od sztuki nie ulega żadnej zmianie.

Lwów, w sierpniu 1873 r.

((4581 1-3))

Dyrekcya ruchu.

Szkoła Rolnicza Imienia Haliny

jest wyższym zakładem naukowym. — Zadaniem jej teoretyczne wykształcenie przyszłych właścicieli, dzierżawców i rządców wiekszych posiadłości wiejskich. Wykładają się wszelkie nauki zasadnicze, zawodowe i pomocnicze gospodarstwa wiejskiego. Wykład uzupełniają repetytorya, ćwiczenia i wycieczki naukowe, oraz demonstracje praktyczne.

Połączone ze szkoła rolnicza są kursa dla poświęcających się gorzelnictwu, piwowarstwu, cukrownictwu, ogrodnictwu i wełnoznawstwu, uporzadkowane według osobnych planów.

O warunkach bliższych objaśnień z chęcią udziela podpisany

(4582 2)

Dr. Juliusz Au

Dyrektor Szkoły Rolniczej Imienia Haliny w Żabikowie pod Poznaniem.

Ogłoszenie konkursu.

Komitet Towarzystwa gospod. galic. na posiedzeniu dnia 28. Sierpnia 1873 uchwalił: wysłać **jednego leśnika** na rok jeden do c. k. akademii leśniczej w Mariabrunn koło Wiednia, aby tam uczęszczał jako słuchacz nadzwyczajny na oddział administracyjny i industryjny udzielając mu **stypendium** w kwocie **złr. 680** z funduszu subwencyjnego c. k. Ministerstwa rolnictwa.

1ym celem ogłasza się konkurs niniejszy.

Ubiegający się o stypendium powyższe winien:

1. przedłożyć świadectwa szkolne, jakoteż świadectwo odbytego egzaminu państwowego, na samoistnego gospodarza leśnego;
  2. wykazać się przynajmniej dwuletnią praktyką, po odbytych egzaminie państwowym;
  3. dołączyć świadectwo zdrowia, niemniej —
  4. świadectwo moralności lub polecenia Rady Oddziału c. k. Towarzystwa gosp. galic.
- Oprócz tego:
5. zobowiązać się ma, że uczęszczać będzie na wszystkie przedmioty główne, wykładane w wspomnianych wyżej dwóch oddziałach i że po upływie każdego semestru podda się egzaminowi przepisanemu; oraz —
  6. że po odbytych naukach, przynajmniej przez **trzy** lata poświęci się zawodowi leśniczemu w kraju.

Powyższe stypendium udziela się pod zastrzeżeniem, iż stypendysta wykaże się po każdym semestrze dobrym i przez dyrektora c. k. akademii potwierdzonym postępem w naukach i zachowaniem się odpowiedniem ustawom akademickim. Wypłata stypendium nastąpi w dziesięciu ratach miesięcznych z góry po złr. 60 w. a. z kasy Komitetu c. k. Towarzystwa gospod. galic. za kwitem stosownie ostemplowanym i przez dyrektora c. k. akademii potwierdzonym; oprócz tego otrzyma stypendysta na koszt podróży tam i napowrót po złr. 40 w. a.

Z uzyskanego stypendium pokryć musi stypendysta wszelkie koszty, z pobytem jego w Mariabrunn połączone.

Ponieważ wykłady w języku niemieckim odbywają się, zwraca się uwagę kompetentów na potrzebę znajomości tego języka tak w mowie jak i piśmie.

Odnosne podania należy udokumentowane, należy nadesłać (franco) do Komitetu Towarzystwa gospod. galic. we Lwowie najdalej do **25 Września b. r.**

Z Rady Komitetu c. k. Towarzystwa gospod. galic.

Lwów 24 Sierpnia 1873 r.

Wiceprezes

Henryk Strzelecki

(4563 2-3)

Sekretarz

J. Grelinger - Greliński.